

Bu fonlar, geleneksel yatırım fonlarından farklı olarak, daha agresif yatırım stratejileri kullanır ve daha geniş bir yatırım yelpazesi sunar. Hedge fonları, yatırımcılarının portföylerini çeşitlendirmek ve riskleri minimize etmek amacıyla çeşitli varlık sınıflarında (hisse senetleri, tahviller, döviz, emtialar, türev araçlar vb.) yatırım yapar.

Hedge fonları son yıllarda popülerlik kazanmaktadır. 1990'ların başlarında, tipik yatırımcı, makro fonlara yatırım yapan ve ardından döviz ve diğer varlıklara kaldıraçlı yatırımlar yapan yüksek net değerli bireysel yatırımcıydı. Günümüzde ise tipik yatırımcı, örneğin bir emeklilik fonu gibi, çeşitlendirme amacıyla hedge fonlarına yatırım yapan ve hisse senetleri ve tahviller gibi diğer geleneksel varlık sınıflarıyla düşük korelasyona sahip yatırım araçları arayan kurumsal bir yatırımcıdır. 1990'lı yıllara kadar dikkat çekmeyen hedge fonları esasında Albert Wislow Jones tarafından 1949 yılında kurulmuştur. 1998 yılında Long-Term Capital Management (LTCM) adlı hedge fonunun ciddi zararlar yaşaması ve iflasın eşiğine gelmesi, hedge fonların kamuoyunda daha fazla tanınmasına yol açmıştır. Bu olay, finansal sistemin istikrarı açısından hedge fonların sağladığı yararlar ve oluşturduğu riskler üzerine yapılan tartışmaların da başlangıç noktası olmuştur. 90'lardan sonra iyice değer kazanan bu fonlarla ilgili bazı rakamlar şöyle ifade edilmektedir; Bazı sektör tahminlerine göre hedge fonları 1990 yılında 39 milyon ABD dolarından 2004 yılında yaklaşık 972 milyon ABD dolarına yükselmiş, aynı dönemde hedge fonlarının toplam sayısı ise 610'dan 7.436'ya çıkmıştır. Ayrıca bu değer artışının bir diğer göstergesi olarak 1990'ların başında tipik yatırımcı yüksek net değere sahip bireysel yatırımcıyken, bugün ise tipik yatırımcı kurumsal yatırımcıdır. Dünya Bankası'na göre, hedge fonlar yönettikleri varlıkların toplam büyüklüğü açısından değerlendirildiğinde, bu miktar bir ülkenin gayri safi milli hasılasına denk tutulduğunda, hedge fonlar dünyadaki en büyük sekizinci ekonomi konumuna ulaşmaktadır. Üstelik, hedge fonların kaldıraç kullanımı da hesaba katıldığında, sektörün küresel finans sistemi üzerindeki olası etkisi daha da artmaktadır.

Hedge fon ve yatırım fonu

Hedge fonlarını açıklamanın zorluğu göz önüne alındığında, başlangıç noktası olarak hedge fonlarını, yatırım fonları gibi daha tanıdık bir şeyle karşılaştırarak anlamaya çalışmak doğaldır. Hem hedge fonları hem de yatırım fonları yatırım araçlarıdır, ancak kullandıkları yatırım stratejileri oldukça farklıdır. Yatırım fonları çoğunlukla, likit varlıklarda uzun pozisyonlar aldıkları ve getirilerinin genellikle bir endekse karşılaştırıldığı al-ve-tut stratejilerini kullanırlar. Hedge fonları, genellikle bazen likit olmayan varlıklarda hem uzun hem de kısa pozisyonlar aldıkları ve mutlak bir getiri hedeflerine sahip oldukları daha dinamik işlem stratejileri kullanırlar. Bu farklılıklar, bu iki yatırım aracının risk-getiri özelliklerinde farklılıklara yol açar.

Ayrıca, hedge fonlar, tüm yapılandırılmış ürünleri kullanabilirler. Kaldıraçlı yüksek türev ürünlerle ilgili pozisyon alabilirler. Hedge fonda yatırımcı, fon yöneticisine genellikle diğer fon çeşitlerinde kullanılmayan yatırım tekniklerini kullanması konusunda özgürlük tanımaktadır. Hedge fonların başarısı elde ettikleri pozitif getiri ile ölçülürken, geleneksel yatırım fonlarının başarısı belirlenmiş bir göstergesyle karşılaştırıldığında ele edilen getiriyle ölçülmektedir. Bir hedge fon yöneticisinin kazancı yönetim ve performans ücretlerine bağlıdır. Başka bir deyişle başarı ne kadar yüksekse kazanç da o kadar yüksek olmaktadır. Hedge fonlar ile yatırım fonları arasındaki farklar bir tablo halinde aşağıda sunulmuştur.

Hedge fonları yatırım fonlarından ayıran önemli özelliklerden biri de hedge fonların ücret yapısıdır. Hedge fonlar hem sabit ücret hem de yönetim ücreti alırlar. Sabit ücret genellikle yönetilen varlıkların %1 ve %2'si arasındadır. Yönetim ücreti ise gösterilen performansın %20 ve %25'i arasındadır. Hedge fonlar düzenleme dışı olduklarından verilen bu ücret aralıkları genellikle aşırlar.

Hedge Fonların Genel Özellikleri

Bir hedge fon yalnızca belli yatırımcılar için oluşturulan bir sermaye havuzudur. Yasal statü olarak limited ortaklık yapısını kullanır. Ana ortak genellikle portföy yöneticisidir ve büyük olasılıkla yatırılan fonlar içinde en büyük paya sahiptir. Hedge fonlar bir taraftan kesin getiri garantisi verirken, diğer taraftan kayıt altında olmama, yatırım pozisyonları, likidite ve aldıkları ücret konularında özgürdürler. Hedge fonlar SEC (Securities and Exchange Commission) a kayıtlı değillerdir. Yatırımcı sayısını sınırlandırarak ve belirli bir getiri düzeyini karşılama amacını isteyerek yatırımcıları akredite etmek yoluyla kayıt altına alınmaktan kaçınırlar. Ayrıca hedge fonların reklam vermeleri veya çağrıda bulunmaları yasaktır. Bu yasaklar da hedge fonların gizemini artırmaktadır. Hedge fonlar, yatırımcılarına ortalama riskin üzerinde olağanüstü kazançlar sağlama olasılığını sunarken, büyük risklerde almaktadırlar.

Kaynaklar

Agarwal, V., & Naik, N. Y. (2005). Hedge funds. *Foundations and Trends in Finance*, 1(2), 103–169. <https://doi.org/10.1561/0500000002>

Anbar, A. (2009). Hedge Fon Sektörünün Gelişimi ve Hedge Fonların Temel Özellikleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(27), 99–125. <https://doi.org/10.17755/esosder.84475>

Chambers, N. (2008). Hedge Fonlar. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1(1), 5-13.